

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1107
van **KRISTOF SLAGMULDER**
datum: 11 juni 2021

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Grafheuvels - Toeristisch potentieel

Naar aanleiding van mijn vraag om uitleg nr. 2382 over het toeristische potentieel van grafheuvels, verklaarde de minister het volgende:

"Ik zie er wel potentieel in om ze een ondersteunende rol te laten spelen in de verschillende verhaallijnen en thema's die we in het toerisme uitstippelen. Daarbij denk ik bijvoorbeeld aan de wandel- en fietsroutes, waar deze grafheuvels, op voorwaarde dat ze goed geduid worden, een meerwaarde kunnen bieden aan de wandel- en fietsbeleving. De lokale en provinciale toeristische diensten spelen hierin een belangrijke rol. Ik zal hierover zeker eens met minister Diependaele over samenzitten. Ik zal Toerisme Vlaanderen vragen om dat met het agentschap Onroerend Erfgoed te bekijken."

Ik vroeg de minister ook of de grafheuvels opgenomen zullen worden in de YouFlanders-app. De minister antwoordde: "Ik denk dat een aantal van de sites al opgenomen zijn in de app, maar we kunnen dat verder opnemen, zodat dat duidelijk is voor heel wat mensen. Het is inderdaad niet de bedoeling dat dat gigantisch veel toeristen trekt. Dat is niet het opzet van de vraag. We gaan dat bekijken."

1. Heeft de minister daarover al overleg gepleegd met de minister van Erfgoed? Zo ja, wat is het resultaat? Zo niet, wanneer is dat overleg gepland?
2. Werd ter zake al contact opgenomen met de lokale en toeristische diensten? Zo ja, wat is daarvan het resultaat? Zo niet, wanneer zal dat gebeuren?
3. Werden de grafheuvels met toeristisch potentieel reeds opgenomen in de YouFlanders-app? Zo ja, over hoeveel en welke sites gaat het? Zo niet, wanneer zullen deze sites opgenomen worden?
4. Welke extra initiatieven zal de minister ter zake nog nemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 1107 van 11 juni 2021
van **KRISTOF SLAGMULDER**

1. Samen met het kabinet van minister Diependaele wordt momenteel gewerkt aan een gezamenlijke projectoproep toerisme-erfgoed. We bekijken of grafheuvels onderdeel kunnen vormen van deze oproep.
2. Vanuit Toerisme Vlaanderen ligt de focus m.b.t. recreatief fietsen nu op de uitrol en promotie van de nieuwe iconfietsroutes. Deze werden samen met de Provinciale Toeristische Organisaties (PTO's) uitgerold.

Het zijn de PTO's die in de eerste plaats bevoegd zijn voor de recreatieve fietsroutes. Toerisme Vlaanderen heeft hen bevraagd over de integratie van grafheuvels langsheen de fietstrajecten waarvoor zij verantwoordelijk zijn. De reacties:

Oost-Vlaanderen:

- De Geuzentoren in het Muziekbos te Ronse situeert zich op het wandelnetwerk en vlakbij fietsroutes met vlakbij 3 picknicktafels en een sinnebank. Tekst en uitleg omtrent de Tumulus neemt ANB voor z'n rekening aangezien gelegen op ANB bosgrond.

Limburg:

- In Haspengouw en Hageland volgt de Heuvelroute voor een groot deel de Romeinse weg, dus er liggen wel wat tumuli in de omgeving:
 - o De tumulus van Brustem ligt op de Heuvelroute.
 - o De tumulus van Gutshoven ligt 2,5km van de Heuvelroute. (met info)
 - o De tumuli van Koninksem op 2km van de Heuvelroute.
 - o De tumulus van Emael op 2km van de Heuvelroute.
 - o De tumulus van Herderen op 5km van de Heuvelroute.
- Verder staan grafheuvels aangeduid op de fietskaart. In Gingelom zijn verschillende tumuli ontsloten via het fietsroutenetwerk. Bij elke tumulus staat informatie en is er een rustplek. Onder deze link vindt u meer informatie over de Thematische route. "Fietsen langs tumuli".
- In Wijshagen (Oudsbergen) is er ook een Keltische grafheuvel ontsloten via het fietsroutenetwerk met extra informatie.

Antwerpen:

- In Ravels, langs fiets- en wandelnetwerken, zijn er grafheuvels: <https://collectiefmoos.be/BURN>. Met dit project heeft het erfgoedcollectief Moos een tweetal jaar geleden de erfgoedprijs van de provincie gewonnen.

Vlaams-Brabant:

- In het Hageland liggen een paar tumuli in de buurt van de Heuvelroute/Vlaanderenroute, maar je passeert ze niet echt (3 Tumuli van Tienen en Motheuvel van Wange). Er liggen wel wat tumuli verspreid in het zuiden van het Hageland (vooral Landen), waarvan sommigen ontsloten zijn door het fietsnetwerk. Er is een fietsroute rond dit thema op de knooppunten die de provinciegrens overgaat naar Waals-Brabant en Limburg: <https://www.toerismevlaamsbrabant.be/producten/fietsen/fietsproducten/tumuliroute/index.html>.

West-Vlaanderen:

- geen informatie bekend.
3. De app is vorig jaar tijdens de lockdown ontwikkeld om de drukttestromen tijdens de zomermaanden te kunnen spreiden. Inmiddels is gebleken dat andere kanalen nog meer aan de noden van de bezoekers tegemoet komen zoals Google, Kustbarometer... In dat licht werd de You Flanders app recent aan een gebruikersonderzoek onderworpen. Daaruit bleek dat er behoorlijk wat investeringen nodig zijn om de app optimaal te doen functioneren. Vooraleer tot deze beslissing over te gaan wordt de app samen met de andere kanalen van Toerisme Vlaanderen onder de loep genomen in een oefening rond de digitale visie voor Toerisme Vlaanderen. Voorlopig wordt er dus niet opnieuw geïnvesteerd in de YouFlanders app en worden er geen nieuwe attracties aan de YouFlanders toegevoegd.
 4. Zoals ik reeds aangaf in het antwoord op uw vorige vraag hieromtrent (vraag om uitleg nr. 2382), schat ik het toeristisch potentieel van grafheuvels vooral lokaal-regionaal in. De grote historische en erfgoedwaarde van deze monumenten vertaalt zich immers niet automatisch naar een grote toeristische aantrekkingskracht.

Binnen de strategische thema's waarrond het Vlaamse toeristische beleid de volgende jaren uitgewerkt zal worden, wil ik er zeker over waken dat deze grafheuvels waar mogelijk meegenomen worden, zij het dan vanuit een eerder ondersteunende en versterkende rol.

Het agentschap Toerisme Vlaanderen zal de betrokken lokale besturen en toeristische diensten ook met zijn expertise ondersteunen om de initiatieven die deze nemen ter promotie van dit erfgoed, te optimaliseren en maximaal laten renderen.